

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny. Planeta Nowa 6
oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny					
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą	
2	3	4	5	6	
1. Współrzędne geograficzne					
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS 	
2. Ruchy Ziemi					
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> określa czas trwania ruchu obrotowego demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteorit, kometa</i> podaje różnicę między gwiazdą a planetą wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji omawia przebieg linii zmiany daty przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę Układu Słonecznego wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych wyказuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wyказuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi 	

- demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli
- wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku
- wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi

3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan</i>, <i>magma</i>, <i>erupcja</i>, <i>lawy</i>, <i>bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • wymienia przyczyny migracji ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ działalności ludzkiej na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii

					<ul style="list-style-type: none">• porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów
4. Gospodarka Europy					
Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wymienia zadania i funkcje przemysłu• wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe• podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu• rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii• wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej• wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji• podaje przykłady działań nowoczesnego przemysłu we Francji• wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie• podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni• omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii• wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji• omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XXI w. na podstawie wykresu• omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji• charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji• przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych• omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego• omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji• analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii	
5. Sąsiedzi Polski					
Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego• wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię• wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji• wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji• wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi• przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi• omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej• wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce• wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe• rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach• przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii• wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki• wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w.• analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego• charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej• omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej• podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi• podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii• charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy• porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji• opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii• porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii• podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie• opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii• udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych• udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym• analizuje społeczne i gospodarcze konsekwencje konfliktów na Ukrainie• charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii• uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski• przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych	

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji • wymienia surowce mineralne Rosji • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 		<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • charakteryzuje relacje Polski z Rosją • podstawę dodatkowych źródeł 		w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
--	--	--	--	---

Wymagania edukacyjne są zgodne z podstawą programową ujętą w Rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej ... Dz.U.2026 p. 378 ze zm. (zmiana 8 lipca 2026 r. Dz.U.2026 p.958)

 Marcin Kuźniański